

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Β΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή).

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

1^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Ενδεικτική πύκνωση (51 λέξεις)

Ο Παντελής Μπουκάλας, αναφερόμενος στην κατάχρηση της δημοσιογραφικής εξουσίας, επισημαίνει ότι κάποιοι δημοσιογράφοι παραβιάζουν τον κώδικα δεοντολογίας του επαγγέλματός τους για προσωπικό τους όφελος ή υπηρετούν πολιτικά και οικονομικά συμφέροντα άλλων κάνοντας προπαγάνδα και διαδίδοντας συστηματικά ψεύδη, είτε φανερά και επωνύμως, είτε κρυμμένοι υποκριτικά πίσω από τη βιτρίνα του αδέσμευτου επαγγελματία.

2^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Η σύνδεση της τρίτης με τη δεύτερη παράγραφο επιτυγχάνεται με τους συνδέσμους και όταν (συνοχή). Μέσω αυτών δηλώνεται η προσθήκη (και) μιας ακόμη περίπτωσης (όταν) παραβίασης του κώδικα δεοντολογίας των δημοσιογράφων. «Ο όρος “λειτουργημα” χάνει όλο του το νόημα και όταν οι δημοσιογράφοι, δρώντας σαν τεταρτοεξουσιούχοι, νοικιάζουν τη δύναμη και το όποιο κύρος τους σε κομματικούς ή οικονομικούς μηχανισμούς...». Στην προηγούμενη παράγραφο ο αρθρογράφος έχει αναφερθεί σε τρόπους με τους οποίους οι δημοσιογράφοι καταχράζονται την εξουσία τους: παραβιάζουν τον δημοσιογραφικό κώδικα δεοντολογίας και υπηρετούν προσωπικούς στόχους. Τώρα προσθέτει μια ακόμα περίπτωση (συνεκτικότητα): εκτός των παραπάνω, οι δημοσιογράφοι καταχράζονται την εξουσία τους και, κατ' επέκταση, παύουν να επιτελούν λειτουργημα, και όταν υπηρετούν ξένα πολιτικά και οικονομικά συμφέροντα κάνοντας προπαγάνδα και παραπληροφωρώντας.

3^ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Στον τίτλο «Εξουσία αν μου δίνουν», αν λάβουμε υπόψη το περιεχόμενο του Κειμένου 1, γίνεται λόγος για την εξουσία του Τύπου με την ευρύτερη έννοια αυτού, γνωστή και ως Τέταρτη Εξουσία, δηλαδή για τη δύναμη που έχουν οι δημοσιογράφοι και τα ΜΜΕ να ελέγχουν την πληροφορία που διακινείται στο κοινό και να επηρεάζουν την κοινή γνώμη μέσα από την κριτική

που ασκούν. Με τη χρήση του α' ενικού ρηματικού προσώπου ο αρθρογράφος θα μπορούσε πρώτα πρώτα να μιλά για τον εαυτό του, που ως δημοσιογράφος έχει στα χέρια του αυτήν την «εξουσία». Ίσως ωστόσο καλεί έμμεσα οποιονδήποτε άλλο δημοσιογράφο -ή ακόμα και οποιονδήποτε άνθρωπο- να ταυτιστεί με αυτό το «εγώ» και να προβληματιστεί ως προς το πώς διαχειρίζεται ήδη ή θα διαχειριζόταν μια εξουσία, αν κάποιος τού την έδινε: θα την καταχραζόταν ή θα την ασκούσε με υπευθυνότητα και συνείδηση; Ο αρθρογράφος, καταδικάζοντας την πρώτη εκδοχή, παροτρύνει έμμεσα τους αναγνώστες του προς τη δεύτερη, δηλαδή προς την υιοθέτηση μιας ηθικής και δεοντολογικής στάσης. Κατ' επέκταση, η συμπλήρωση του υποθετικού λόγου από τους/τις μαθητές/-τριες θα μπορούσε να γίνει με αποδόσεις του τύπου: *«Εξουσία αν μου δίναν, δε θα την καταχραζόμουν/ θα την ασκούσα σωστά /υπεύθυνα κ.λπ.*

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Οι μαθητές/-τριες αναμένεται πρώτα πρώτα να παρουσιάσουν το προφίλ του ήρωα. Πρόκειται για έναν άνθρωπο φιλήσυχου, που είχε πολεμήσει στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο και «είχε ελπίσει» ότι μετά το τέλος αυτού θα ερχόταν στον κόσμο ειρήνη και ευτυχία. Παρά τις προσδοκίες του ωστόσο, καθώς ενημερώνεται από την εφημερίδα, διαπιστώνει ότι «*η σκιά του νέου παγκοσμίου πολέμου απλούται εις τον κόσμον*», ενώ παράλληλα στην κοινωνία υπάρχει δυστυχία, γίνονται εγκλήματα και κάποιοι αυτοκτονούν. Οι πληροφορίες αυτές ενώνονται με τις «*σκέψεις*» που ήδη «*γυρίζανε στο νου του*», «*πότε με λιγότερη, πότε με περισσότερη ένταση*», και ενισχύουν την απογοήτευσή του για την εικόνα του μεταπολεμικού κόσμου και για τη διάψευση των ελπίδων του για ένα καλύτερο αύριο. Υπό την επίδραση των παραγόντων αυτών και όντας «*ένας άνθρωπος που δεν έχει ελπίδα*», ο ήρωας προβαίνει σε μια παράδοξη κίνηση. Παρακινήμένος από τις Μικρές Αγγελίες που διαβάζει στην εφημερίδα, αποφασίζει να δημοσιεύσει μια δική του με αυτό που του λείπει πιο πολύ και με την προσδοκία ότι θα το αποκτήσει: «*ΖΗΤΕΙΤΑΙ ελπίς*». Οι μαθητές/-τριες αναμένεται να προσεγγίσουν τον ήρωα με συμπόνοια και να εκφράσουν τη λύπη τους για την απόγνωση στην οποία βρίσκεται παρά τα όνειρά του για τον μεταπολεμικό κόσμο. Οποιαδήποτε βέβαια τεκμηριωμένη απάντηση εκ μέρους τους είναι αποδεκτή.